

ekobarometro soziala 2008

EAE-KO HERRITARREK INGURUMENARI
BURUZ EGITEN DUTEN BALORAZIOA

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

INGURUMEN ETA LURRALDE
ANTOLAMENDU SAILA

DEPARTAMENTO DE MEDIO AMBIENTE
Y ORDENACIÓN DEL TERRITORIO

 ingurumena.net
Gure esku dago
está en nuestras manos

Eusko Jaurlaritzaren mendeko
Sozietate Publikoa

 ihobe

2008ko ekobarometro sozialaren

ondorio nagusiak

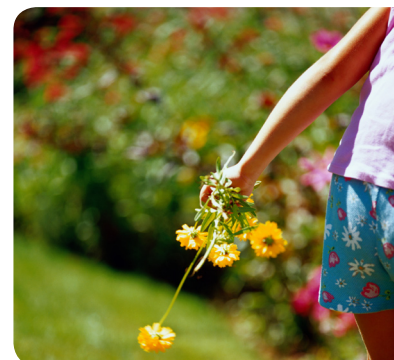

1. EAEn GEROZ ETA PERTSONA GEHIAGOK EMATEN DIOTE LEHENTASUNA INGURUMENA BABESTU ETA ZAINZEARI

EAEn geroz eta pertsona gehiagok ematen diote lehentasuna ingurumena babestu eta zainzeari. 2004ko Ekobarometroan bezala, lehentasunezko helburuen rankingeko 4. lekuan jarraitzen du (aberastasuna sortzeko eta enplegua hazteko, pobrezia murrizteko eta gatazka politiko eta soziala gutxitzeko helburuen ondoren). Dena den, helburu hori adierazi duten pertsonen ehunekoa % 7tik % 12ra pasatu da. EAEko biztanleen ustez, ingurumena da datozen 10 urteetako helbururik garrantzitsuena. Gaur egun, biztanleen % 26k uste dute hori; 2004an, berriz, % 19k.

2. EAEko HIRU PERTSONATIK BATEK INGURUMENAREKIKO KEZKA HANDIA ADIERAZTEN DUTE

Ingurumenari ematen zaion garrantzia hazten ari den bezala, arazo horren gaineko kezka adierazten duten pertsonen ehunekoa ere etengabe hazten ari da. **Bilakaeraren ikuspuntutik, azpimarratu behar da kezka handia adierazten duten pertsonen kopurua etengabe hazi dela. Hala, 2001ean, 2004an eta 2007an, kolektibo hori % 25etik % 30era eta % 33ra pasatu da.** Beraz, EAEko hiru pertsonatik batek ingurumenarekiko kezka handia adierazten dute. Hala eta guztiz ere, gizartearen sentsibilizazioan izandako hazkunde hori ez da zuzenean islatzen elkarte ekologistetako edo naturaren babeserako taldeetako kideen hazkunderan. Izan ere, elkarte horietan parte hartzen duten pertsonen ehunekoa % 2koa da, 2004ko Ekobarometro Sozialean erregistratutako datua baino puntu bat gutxiago.

3. EAeko BIZTANLEAK INGURUMENAREN ARLOAN GEHIEN KEZKATZEN DITUEN GAIA KLIMA-ALDAKETA DA

Gaur egun, EAeko biztanleak ingurumenaren arloan gehien kezkatzen dituen gaia klima-aldaketa da: galdetutako pertsonen % 63k aipatu dute gai hori. Gai horren ondoren, uraren poluzioa eta pertsonen eragindako hondamendiak aipatzen dituzte biztanleen % 52k eta % 51k, hurrenez hurren. Hirugarrenik, hondamendi naturalak eta biodibertsitatea galtzea adierazi dituzte (% 42 eta % 41, hurrenez hurren). **Egoera hori 2007ko EB 27koarekin alderatuz gero, bi kezka nagusiak berdinak direla ikusten da: lehenengo, klima-aldaketa aipatzen da (% 57) eta, bigarrenik, uraren poluzioa (% 42).** EAeko biztanleek, ordea, kezka handiagoa agertzen dute biodibertsitatearen galeraren aurrean (EB 27n baino 18 puntu gehiago). Aldiz, Europan, kezka handiagoa eragiten du produktu kimikoek osasunean duten eraginak (EAEn baino 8 puntu gehiago).

4. EAeko LAU BIZTANLETIK HIRUK DIOTE KLIMA-ALDAKETA GERTATZEN ARI DELA

EAeko lau biztanletik hiruk diote klima-aldaketa gertatzen ari dela. **Horrez gain, ehuneko bera oso arduratuta edo nahiko arduratuta dago arazo hori dela eta, eta % 65ek uste dute fenomeno horrek asko eta nahiko eragingo diela etorkizunean.** Biztanleen % 71ren ustez, industriek sortutako poluzioa da klima-aldaketaren eragilerik handienetako bat. % 56k, berriz, ibilgailuen emisioak aipatzen dituzte. Bestalde, biztanleen % 63k uste dute CO₂ emisioen sorkuntzan gutxi eragiten dutela edo batere ez dutela eragiten eta klima-aldaketaren eraginak txikitzeko oso gutxi (edo ezer ez) egin dezaketela. Beraz, batetik, EAeko biztanleek kezka handia agertzen dute klima-aldaketaren aurrean eta, etorkizunean, arlo pertsonalean izango dituen eraginaren aurrean, baina, bestetik, ez diete garrantzi askorik ematen eragin hori txikitzeko egin ditzaketen jardueri, baina ez dute barneratzen arazo hori konpontzeko duten erantzukizuna, eta hirugarrenei egozten diete.

5. EAeko BIZTANLEEN GEHIENGOAK (% 61) USTE DU, ORO HAR, INFORMAZIO ASKO EDO NAHIKOA DUELA

EAeko biztanleen gehiengoak (% 61) uste du, oro har, informazio asko edo nahikoa duela ingurumen-arazoei buruz. **2007an erregistratutako pertzepzio hori handiagoa da EB 27koa baino (% 55). Hala, Luxenburgoren (% 63), Frantziaren (% 61) eta Irlandaren (% 59) parean jarri gara.** EAeko biztanleen ustez, gai hauei buruzko informazioan daude hutsunerik handienak: genetikoki eraldatutako organismoak (% 48) eta produktu kimikoek osasunean duten eragina (% 44). Informazio-hutsune berak adierazten dituzte EB 27ko biztanleek ere. Bestalde, hauek dira ingurumenari buruzko EAeko informazio-iturri nagusiak: telebistako albistegiak (% 78) eta egunkariak (% 68). Horiek dira iturri nagusiak EB 27n ere. Telebistaren kasuan, EAeko ehunekoak Danimarkakoaren berdina da, eta, egunkarien kasuan, Finlandiako eta Suediako datuen parean gaude. Bestalde, EAEn irratia gehiago erabiltzen da EB 27n baino

(Europako batezbestekoa baino 22 puntu gehiago). European, aldiz, filmek eta telebistako dokumentalek eragin handiagoa dute (EAEn baino 9 puntu gehiago). Hain zuzen, gehien erabiltzen diren komunikabideekiko (telebista, egunkariak eta irratia) konfiantza agertzen dute EAEko biztanleek ingurumenari buruzko gaietan.

6. LAU PERTSONATIK HIRUK DIO INGURUMENA ZAINTEKO AHALEGIN HANDIA EDO NAHIKOA EGITEN DUELA

EAEko biztanleen % 73 prest egongo litzateke produktu baten truke gehiago ordaintzeko, produktu horrek poluzio gutxiago sortuko balu. Halaber, biztanleen gehiengoak (lau pertsonatik 3k) dio ingurumena zaintzeko ahalegin handia edo nahikoa egiten duela. 2004an, EB 25eko biztanleen % 85ek horrela jokatzeko zuten askotan edo batzuetan. Ingurumenaren alde ahalegin txikia egiten dutela edo batere ahaleginik ez dutela egiten diotenen (% 25) jokoera horrek dituen eragozpenak (denbora, kostua...) aipatzen dituzte arrazoi nagusi gisa. 2004ko EB 25en arabera, berriz, poluitzaile handiek (enpresak, industria) berdin jokatzeko jarraitzen badute, ahalegin pertsonalek eragin txikia dutela aipatzen dute, batez ere. 2004an European gertatu zen bezala, EAEn ere, pertsona eszeptikoen biztanleria-segmentua oso garrantzitsua da (% 43). Segmentu hori osatzen dutenek diote ingurumena babesteko ahalegin handia edo nahiko handia egiten dutela, baina ahalegin hori ia hutsala dela, beste eragile batzuek (poluitzaile handiek, beste pertsonak) ez badute berdin jokatzeko.

7. BIZTANLEEN % 65 BAINO GEHIAGO PREST DAUDE ARLO HORIEKIN LOTUTAKO KONTSUMO-OHITURAK ALDATZEKO.

EAEko biztanleriaren % 54k dio informazio asko edo dezente duela ingurumenaren aldetik egokia den moduan kontsumitzeko. Zehazki, biztanleriaren % 85ek uste du informazio nahikoa duela garraio publikoa erabiltzeko, % 82k energia elektrikoaren kontsumoan aurrezteko eta % 71k uraren kontsumoan aurrezteko. Aldiz, biztanleriaren % 53k dio ez duela informaziorik erregai-kontsumo txikiko ibilgailuak erosteko edo elikagai ekologikoak kontsumitzeko. Jasotako informazioa alde batera utzita, biztanleen % 65 baino gehiago prest daude arlo horiekin lotutako kontsumo-ohiturak aldatzeko. **Horien artean, bereziki azpimarratu behar dira energia elektrikoaren kontsumoa eta uraren kontsumoa aurrezteko ohiturak aldatzeko prest daudenak (% 96 bi kasuetan) eta garraio publikoa erabiltzeko prest daudenak (% 84).** Esan beharra dago emakumeek gizonen baino jarrera hobea adierazten dutela garraio publikoa erabiltzeko (emakumeen % 89 eta gizonen % 79). Hala eta guztiz ere, biztanleriaren % 63ren arabera, zaila da edo ez da batere erraza ingurumena errespetatzen duten produktuak aurkitzea. Zehazki, biztanleriaren % 50-60k dio zaila gertatzen zaiola produktu ekologikoak eta erregai-kontsumo txikiko ibilgailuak aurkitzea.

8. **BIZTANLERIAREN % 89REN USTEZ, POLITIKARIEK POLITIKA EKONOMIKO EDO SOZIALEI EMATEN DIETEN GARRANTZI BERA EMAN BEHARKO LIOKETE INGURUMENARI**

Biztanleriaren % 89ren ustez, politikariek politika ekonomiko edo sozialei ematen dieten garrantzi bera eman beharko liokete ingurumenari. Ehuneko handiago baten arabera (% 91), klase politikoak garrantzi handia edo nahikoa eman beharko lioke arazo horri ekonomiaren eta enpleguaren arloko erabakiak hartzeko orduan. Arlo horretan, 2004ko EB 25en batezbestekoaren gainera dago EAE; Hungaria, Estonia, Frantzia edo Suediaren gisako herrialdeen parean. **EAEko biztanleen % 73ren ustez, ingurumenak asko edo dezente eragiten du bizi-kalitatean.** Arlo horretan, 2007ko EB 27ren batezbestekoaren azpitik gaude (% 80), eta Herbehereen, Erresuma Batuen eta Irlandaren pareko ehunekoak ditugu.

9. **EHUNEKOEI BEGIRATUZ GERO, EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN DAUDE INGURUMEN EGOERA HOBETU EGIN DELA IRIZTEN DUTEN BIZTANLE GEHIEN (% 49)**

Ehunekoari begiratu gero, Euskal Autonomia Erkidegoan daude ingurumen egoera hobetu egin dela irizten duten biztanle gehien (% 49). Udalerrri mailan, % 41 da uste horretakoa, eta % 58ren aburuz, berriz, mundu mailan okerrera egin du ingurumen egoerak.

10. **GERO ETA JENDE GEHIAGOK USTE DU INGURUMENARI BURUZKO ERABAKIEK GLOBALAK ETA BATERATUAK IZAN BEHAR DUTELA**

Biztanleriaren % 58ren arabera, fabrikak dira EAEko poluzioaren eragile nagusia, eta, horien ondoren —askoz ere indar gutxiagorekin—, garraioa (% 19). Datu horiek aurreko Ekobarometroetako ia berdinak dira. Bestalde, Europako Batasuna eta udalak dira ingurumena babestearen arloko erabakiak hartzeko administratzaile mailarik egokienak (hurrenez hurren, % 39k eta % 37k uste dute hori). Alde horretatik, asko aldatu da 2004an EAEko biztanleriak adierazi zuen iritzia. Izan ere, sistematikoki hazi da autonomiaz gaindiko organo erabakitzaileei (Europako Batasuna, NBE, estatua) emandako garrantzia eta, aldi berean, gertueneko administratzailei emandakoa gutxitu da (udalak, autonomia erkidegoak eta probintziak). Azken finean, gero eta jende gehiagok uste du ingurumenari buruzko erabakiek globalak eta bateratuak izan behar dutela. 2004an iritzi bera zuten, adibidez, Luxenburgoko edo Suediako biztanleek.

11. **EAEko BIZTANLERIAREN USTEZ, HAUEK DIRA INGURUMEN-ARAZOAK KONPONTZEKO HIRU NEURRI ERAGINKORRENAK: BATETIK, INGURUMENAREN GAINEKO KONTZIENTZIA OROKORRA HANDITzea (% 62), POLUZIOAREN ERAGILEEI ISUN HANDIAK JARRIKO DIZKIETEN LEGE ZORROTZAGOAK EGITEA (% 47) ETA INGURUMEN-LEGERIA HOBETO APLIKATZEA (% 47)**

Beste behin ere, EAEko biztanleriaren ustez, hauek dira ingurumen-arazoak konpontzeko hiru neurri eraginkorrenak: batetik, ingurumenaren gaineko kontzientzia orokorra handitzea (% 62), poluzioaren eragileei isun handiak jarriko dizkieten lege zorrotzagoak egitea (% 47) eta ingurumen-legeria hobeto aplikatzea (% 47). Halaber, neurri horiek aipatzen ziren gehien 2004an EB 25en. EAEko biztanle gehienek (% 54) gehiago jakin nahiko lukete ingurumenaren arloko erabakiei buruz ingurumen-arazoei buruz baino. 2004an antzeko iritzia zuten Luxenburgo, Alemania eta Herbehereetako biztanleek ere.

12. **EAEko BIZTANLEAK, BATEZ ERE, NEURRI HAUEK HARTZEKO PREST EGONGO LIRATEKE, INGURUMENA BABESTEN LAGUNTZEKO: HONDAKINAK SAILKATZEA, ONDOREN BIRZIKLATZEKO (% 78); GARRAIO PUBLIKOA AHALIK GEHIEN ERABILTZEA (% 59); ETA ETXEKO ENERGIA-KONTSUMOA MURRIZTEA (% 52)**

EAEko biztanleak, batez ere, neurri hauek hartzeko prest egongo lirateke, ingurumena babesten laguntzeko: hondakinak sailkatzea, ondoren birziklatzeko (% 78); garraio publikoa ahalik gehien erabiltzea (% 59); eta etxeako energia-kontsumoa murriztea (% 52). Ehunekoak hain altuak izanik, badirudi jendea prest dagoela ingurumenaren aldeko jarrera horiek hartzeko. Hala eta guztiz ere, portaera horiek gehiago barneratu behar dira eta banakako konpromiso handiagoa behar da, jarrera orokorretik portaera praktikora pasatzeko.

